

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.21.700/2014/4.szám

A Kúria a dr. Visontai Csongor ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 21.P.88.862/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 61.Pf.632.584/2014/4. számú ítéletével befejezett perében, amely perbe a jogtanácsos által képviselt Biztosító beavatkozott, a jogerős ítélet ellen a beavatkozó részéről 110. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a beavatkozót, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és térítsen meg az államnak felhívásra 80.000 (nyolcvanezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2009. szeptember 14-én balesetet szenvedett, amikor a ... jelzésű villamosra, az ajtók záródásának megkezdését követően fel akart szállni, a jobb kisujja a villamosajtó éppen záródó szárnyai közé szorult, emiatt a kisujj középpercének fejecs alatti törését szenvedte el, melyet dróttűzéssel rögzítettek a kórházi kezelés során. Állapota végleges, ebben javulás nem várható, nála a végperc ízületének csaknem teljes merevsége észlelhető. A felperest a baleset miatti maradványállapota a kéz teljes körű használatában azokban az esetekben akadályozza, ahol fogásban mind az öt ujjnak érvényesülnie kell, ez erőteljes fogás, szorítás esetén, vagy azt igénylő munkafázisokban fordul elő.

A felperes a módosított keresetében 2.905.000 forint, ebből 2.500.000 forint nem vagyoni kár és ennek késedelmi kamata, 405.000 forint vagyoni kár és havi 30.000 forint jövedelempótló járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A felperes elsődlegesen

a Ptk. 345. §-ára, másodlagosan a Ptk. 339. § (1) és Ptk. 348. § (1) bekezdésére hivatkozással kérte az alperes kártérítő felelősségének a megállapítását. Állította, hogy az alperes üzemeltetésében lévő villamosra való felszállása során a villamos vezetője rázárta a jobb kezére az ajtót, pár métert így haladt előre, a baleset következtében a jobb kisujja megsérült. A villamos üzemeltetése veszélyes üzemi tevékenységnek minősül, a kárt nem elháríthatatlan ok idézte elő; alperes alkalmazottja érzékelhette volna a felszállását és amennyiben belenéz a tükörbe a baleset nem következett volna be. Amennyiben a Ptk. 345. §-ára alapított jogcím nem áll fenn, az alperes kártérítő felelőssége akkor is megállapítható, mert az alperes az alkalmazottja károkozó magatartásáért köteles helytállni. A 2.500.000 forint nem vagyoni kárigényét arra alapította, hogy maradandó károsodást szenvedett el, a kisujját a baleset után azonnal műteni kellett, az ujjpercet nem tudja behajlítani, az időjárás változásra érzékeny és fájdalmat is érez. A sérülését megelőzően az „élete volt a zene és a dobolás”; gyerekkora óta dobosnak készült, zenekarokban játszott, zeneművészeti konzervatóriumban, könnyűzenei főiskolában végezte tanulmányát és a baleset előtt már olyan szintre jutott, hogy tanítványai is voltak, és több együttessel is sikereket ért el. A baleset óta a dobolásban bizonyos technikai „kunsztok” kivitelezésére nem képes a sérülése miatt; tud dobolni, de nem olyan szinten, mint a baleset előtt. A rockzene dobolásánál képtelen a jobb kezével a szükséges erőt kifejteni és fájdalmat is érez. A jazz zene dobolásánál pedig képtelen arra, hogy az ahhoz szükséges kisujj mozdulatokat elvégezze. Az a vágya, hogy nemzetközi szintű mester legyen már nem válhat valóvá, és a már elért karrierjét hátrányosan érintette a sérülés.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta a kereset jogalapját és a kártérítés összegszerűségét, kármegosztásra is hivatkozott. Álláspontja szerint a beszerzett bizonyítékok azt támasztják alá, hogy a felperes a baleset óta is rendszeres fellép; több zenekarban dobol, sikereket ért el, így a zenekara 2012. évben Fonogram díjat kapott, a díjátadón a felperes maga nyilatkozott úgy, hogy ő a zenekar dobosa.

A beavatkozó a kereset elutasítását kérte. Arra is hivatkozott, hogy a felperes felróható magatartása miatt az alperesre terhesebb 70-30%-os kármegosztást kell alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével részben helyt adott a keresetnek és 203.000 forint vagyoni kár és késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest. Megállapította, hogy a felperes előadása szerinti baleset bekövetkezett, a személyszállításra vonatkozó szerződés ráutaló magatartással létrejött, az alperes a szállítás részét képező felszállás során nem tett eleget a biztonságos szállításra vonatkozó kötelezettségének, ezért a szerződést

megszegte. A Ptk. 318. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel, a Ptk. 345. §-ának (1) bekezdése alapján állapította meg az alperes kártérítő felelősségét, arra is figyelemmel, hogy az alperes nem bizonyította, hogy elháríthatatlan külső ok okozta a balesetet; a technika mai állása mellett nyilvánvalóan nem volt lehetetlen, hogy a felszállásra szolgáló teret lezáró ajtó úgy működjön, hogy annak ne legyen olyan része, ahová az utas keze beszorulhat. Arra figyelemmel, hogy a felperes maga adta elő, hogy amikor másodjára megkísérelt felszállni a villamosra, akkor már záródott az ajtó, megállapította, hogy a felperes felróhatóan járt el a baleset bekövetkezésében, ezért a közreható magatartását megállapította, az alperesre terhesebb 70-30%-os mértékben. A nem vagyoni kárigény vonatkozásában az volt az álláspontja, hogy a felperes csak kis részben bizonyította a baleset miatt bekövetkezett hátrányokat. A dobolásnál nem jelent akadályt a baleset miatt kialakult egészségi állapota; megfelelő gyakorlással kialakítható olyan technika, amely mellett a kisujj egyáltalán nem kell, hogy szerepet játsszon. A karrierjét, a zenéléssel kapcsolatos céljainak elérését ezért a baleset nem befolyásolta; képes arra, hogy a korábbiaknak megfelelő szinten zenéljen. A szakértői vélemény szerint a kisujj hiányát csak a jazz dobolásban, és más technikás, halkán előadott zenében lehet észlelni, azonban a felperes csak rockzenét játszott korábban. Bizonyítást nyert, hogy a baleset után a felperes dobolt, több zenekarban játszott, díjat is kapott, mindez pedig arra utalt, hogy a dobolással összefüggésben hátrányt nem szenvedett. Arra figyelemmel, hogy az orvosszakértői vélemény igazolta, hogy a baleset miatt zúzódott az ujja, illetve eltörött és maradandóan merevvé vált, az a testi épséghez fűződő személyiségi jog sérelmét jelenti, ami a nem vagyoni kártérítést megalapozza. A felperes felróható magatartásának értékelése mellett a nem vagyoni kártérítés összegét, figyelemmel az időszakos fájdalmaira is 200.000 forintban határozta meg, és a beavatkozó peren kívül történt 25.000 forint kifizetésére figyelemmel további 175.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatta és az alperes marasztalásának összegét a kamatfizetési kötelezettség érintetlenül hagyása mellett 1.013.500 forintra emelte fel. A nem vagyoni kártérítés vonatkozásában az elsőfokú bíróság által megállapított összeget 1.000.000 forintban határozta meg. Az ítéletének indokolásában megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal a felperest ért hátrányokat, az összecszerűség mérlegelésekor a felperes előadását, személyes motivációit, a kihallgatott tanúk vallomását, és az igazságügyi orvosszakértői véleményben foglaltakat tévesen, illetve nem megfelelően értékelte és nem volt figyelemmel a 2008. évi ár- és értékviszonyokra. Az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés a felperest ért és igazolt tényleges sérelmek

kompenzálására nem elegendő, még arra tekintettel sem, hogy a felperes zenei pályafutása nem tört meg a baleset után. A sérülés következtében visszamaradt állapota hátrányosan befolyásolja a felperest, mert a perben beszerzett szakértői véleményre is figyelemmel az a következtetés vonható le, hogy a dobolás során valamennyi ujjra szükség van, bár nem azonos mértékben, mert a dobverő rendeltetésszerű használata során az erőteljes fogás és szorítás miatt a hüvelykujjnak, a mutatóujjnak és a középső ujjnak van elsődlegesen szerepe, de a többi ujj is hozzáér a verőhöz és minimális mozgásokra hivatott. Amennyiben olyan technika elsajátítása szükséges, amely lehetővé teszi a kisujj használatának mellőzését, vagyis áttanulás szükséges, ez is olyan körülmény, amely értékelhető a nem vagyoni kártérítés körében. Rámutatott arra, hogy a felperes zenei tanulmányokat folytatott, konzervatóriumba és zenei főiskolára járt, képzettsége és a bizonyított jövőbeni tervei alapján nem vitatható, hogy a jövőjét zenei pályán képzelte el. Az alapján, hogy főleg rockzenei formációkban dobol(t) nem zárható ki, hogy később a jazz zene irányába fordulna, ezért a jövőbeni lehetőségeit a perbeli baleset szűkítette. A felperesnél értékelte még, hogy műtéti beavatkozásra, a törés fémekkel való rögzítésére, majd azok eltávolítására került sor, a balesetet fiatal életkorban szenvedte el, ami bizonyított maradványállapotot eredményezett és ez némi esztétikai hátránnyal is jár.

A jogerős ítélet ellen a beavatkozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és abban annak hatályon kívül helyezését és a nem vagyoni kártérítés leszállítását az elsőfokú ítéletben megállapított összegre kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 164. § (1) bekezdését, a Pp. 206. § (1) bekezdését, megállapításai részben iratellenesek. Állítása szerint a jogerős ítélet a szakértői véleménnyel ellentétesen jutott arra az álláspontra, az eltérő technikák és tudásszintek között különbséget nem téve, hogy a dobolás során valamennyi ujjra szükség van. Az eseti szakértő véleménye szerint a dobverő rendeltetésszerű használata során a kisujjnak és annak utolsó ujjpercének szerepe és jelentősége alig bizonyítható. A kiegészítő szakvélemény szerint a finomabb technikák esetén is a kisujj testhez közelebbi ujjpercek közötti ízületének mozgása szükséges, a végperc hajlításának nincsen jelentősége. Alaptechnikáknál a kisujj használata nem szükséges. Ténykérdés, hogy a dobolás önmagában is egy soha véget nem érő tanulási folyamat, így az esetleges áttanulás, túl azon, hogy annak ténye bizonyítást nem nyert, nem értékelhető a nem vagyoni kártérítés körében. Az alperes által a perben becsatolt jelentős mennyiségű bemutatkozó anyag azt bizonyítja, hogy a felperes a perbeli balesetet követően jelentős zenei karriert futott be, elismerések alapján országos hírű művésszé érett, míg a baleset előtti pályájáról mindez nem mondható el. Iratellenesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes konzervatóriumba és zenei

főiskolába járt, mert a zeneiskola, ahol a felperes tanult, a Magyar Zeneművészek Szakszervezetének zeneiskolája, ahol OKJ-s képzést kaphatott. A másodfokú bíróság a tényadatokat nem értékelte kellő súllyal; így a felperes nem bizonyította, hogy az volt az „álma”, hogy jazz zenét doboljon. Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság állapította meg helyesen, hogy a felperes jövőbeni lehetőségeit a baleset nem befolyásolta hátrányosan. A másodfokú bíróság túlzott jelentőséget tulajdonított a műtéti beavatkozásnak; az ambuláns ellátás keretében történt, tűződrótok alkalmazásával, és emiatt nem került sor kórházi kezelésre. A jogerős ítélet a felperesnél kialakult esztétikai hátrányt úgy állapította meg, hogy nem is látta a felperest, ilyen hátrányról a szakértői vélemény sem tesz említést. Nem értékelte a felperes közrehatását a nem vagyoni kártérítés megszerzésének meghatározásakor.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem hivatalból történő elutasítását kérte; a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott értékhatárt nem éri el a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, mert a jogerős ítélet az eset összes tényét és körülményét figyelembe vette.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az elsőfokú ítéletnek a 200.000 forint nem vagyoni kártérítés megállapítására vonatkozó rendelkezése nem volt fellebbezéssel támadott, az első fokon jogerőre emelkedett. A felülvizsgálati eljárásban támadott volt a másodfokú ítélettel 1.000.000 forint összegre felemelt nem vagyoni kártérítés.

Az alperes helytállási kötelezettsége a felülvizsgálati eljárásban már nem volt vitás, ahogy az elsőfokú ítélettel jogerősen megállapított kártérítési felelősség mértéke sem.

A nem vagyoni kártérítési igény esetén a jogellenesség alapja a személyhez fűződő jogsértés; a felperesnek a baleset során sérült a testi épséghez, egészséghez fűződő joga. A felperes a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 76. §-a sérelmére figyelemmel, a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján kérhette a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése szerint, a (4) bekezdésében meghatározott mértékű nem vagyoni kárának a megtérítését. Az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kár összegét a másodfokú bíróság jelentős mértékben felemelte, amikor a teljesítésre is figyelemmel további 800.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest, és a nem vagyoni kártérítés összegét 1.000.000 forintban határozta meg. A Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban a

bizonyítékok újbóli értékelésének nincs helye, ezért a Kúria csak azt vizsgálhatta, hogy a jogerős ítéletben a bizonyítékok értékelése jogszabálysértő volt-e.

Az adott esetben a másodfokú bíróság is értékelte a felperest ért személyiségi jogsérelem súlyát, hátrányos következményeit és e körben arra mutatott rá, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal a felperest ért hátrányokat a perben rendelkezésre álló bizonyítékokra is figyelemmel, és nem volt figyelemmel a 2008. évi ár- és értékviszonyokra sem. A bizonyítékértékelés lehetősége adott volt a másodfokú bíróság számára is, és az értékelést maga is elvégezve, annak során az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetésre jutotta. Az adott esetben a másodfokú bíróság által elvégzett mérlegelés eredményét meghatározó indokok tarthatók és azokban helytelen következtetés nincs. A felperes a perben zenei főiskolai végzettségére hivatkozott, és az első- és másodfokú eljárásban ezt az alperes és a beavatkozó nem tette vitássá, erre nézve ezért bizonyítás sem folyt. A felülvizsgálati eljárásban ezért a beavatkozónak a jogerős ítélet e körben tett hivatkozása - nem volt a felperesnek felsőfokú zenei végzettsége - már nem volt vizsgálható. Annak volt jelentősége, hogy a felperes zenei tanulmányokat folytatott, a jövőbeli életét a zenélésben, konkrétan dobolásban képzelte el, ezt gyakorolta és végezte a baleset előtt és a baleset után is. A jogerős ítéletben a bíróság a felperes balesettel összefüggő tényleges hátrányait megalapozottan állapította meg, így helyesen utalt arra, hogy az adott esetben annak van jelentősége, hogy felperesnél a jobb kisujj végperc izületének merevsége alakult ki, ez az állapota végleges, abban javulás nem várható. Az egészségi állapota miatt a felperes a kéz teljes körű használatában azokban az esetekben akadályozott, amikor a fogásban mindegyik ujjnak érvényesülnie kell, vagyis erőteljes fogás, szorítás esetén, vagy ezt igénylő munkafázisokban. Helyesen értékelte a másodfokú bíróság a felperes javára, hogy a baleset miatt műtéti beavatkozásra került sor, függetlenül attól, hogy ez ambuláns és nem többnapos kórházi kezelést jelentett, az akkor is hátrányként értékelhető, ahogy azt is helyesen értékelte a felperesnél hátrányként, hogy minderre fiatal életkorában került sor, és maradványállapotként áll fenn a jobb kisujj végperc merevsége. Az elsőfokú ítélettel szemben a másodfokú ítélet valóban megállapított hátrányként „némi esztétikai hátrányt”, amelynek jelentőségét, súlyát azonban nem túlozta el, és ennek megállapításához elegendő volt az orvosszakértői véleményben rögzített kisujj végperc merevségének a ténye, és láthatósága.

Az adott esetben helyes következtetéseket vont le a rendelkezésre álló bizonyítékokból a másodfokú bíróság, amikor hátránynak tekintette a felperesnél kialakult maradványállapotot a felperes zenei tevékenységénél, és ezt a jövőben is fennálló hátrányt nem befolyásolta az a nem vitásan az alperes és a beavatkozó által bizonyított tény, hogy a baleset utáni zenei pályafutása a felperesnek nem tört meg. A másodfokú bíróság helyesen figyelemmel

volt a balesetkori ár- és értékviszonyokra is, és kellő súllyal értékelte a felperest ért valamennyi, a mindennapokban is jelentkező hátrányt. Minderre figyelemmel nem tévedett a másodfokú bíróság, amikor az elsőfokú bíróság által túlzottan alacsony összegben megállapított nem vagyoni kártérítés összegét felemelte. A Kúria a másodfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítést tartja megfelelőnek és a másodfokú ítéletben kifejtett indokokkal ért egyet.

A vagyoni károknál alkalmazandó kármegosztás a nem vagyoni kártérítés esetében nem lehetséges, mert nincs olyan összegszerűen kifejezhető kár, amelynek egy része a károsult felróható magatartása folytán reá hárítható lenne. A nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításánál kell azonban értékelni azt, ha a károsultnak a balesetben való közrehatása megállapítható. Arra helyesen hivatkozik a beavatkozó a felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú ítélet indokolásában nem szerepel arra való hivatkozás, hogy a nem vagyoni kártérítés felemelt összegénél figyelembe vette-e a felperes közreható magatartását. Ennek azonban azért nincs jelentősége, mert az adott esetben, figyelemmel a felperest ért hátrányok súlyára, a balesetkori ár- és értékviszonyokra és a bírói gyakorlat más ügyeire, értékelve a felperes felróható és közreható magatartását is a balesetben, a másodfokú ítéletben megállapított nem vagyoni kártérítés alkalmas az egészségkárosodás miatti hátrányos következmények ellensúlyozására, annak leszállítására a Kúria nem látott indokot.

Tévesen hivatkozik a felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében arra, hogy az adott esetben a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának van helye; a felülvizsgálati kérelem a nem vagyoni kártérítésre vonatkozott, e vonatkozásban pedig értékhatártól függetlenül megengedett a felülvizsgálat a Pp. 271. § (2) bekezdése alapján.

A kifejtettekre figyelemmel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő ezért a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a beavatkozót a felperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. február 9.

*Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó
bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

kúriai tisztviselő

HM